

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ХІМІЇ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Баранчук Катерина Анатоліївна
асистент кафедри хімії, katerinabaranchuk17@gmail.com
Житомирський державний університет імені Івана Франка, Україна

В сучасних умовах обсяг інформації та швидкість її оновлення стрімко зростають і значна частина цієї інформації стає застарілою, саме тому опанування новими знаннями потребує втілення сучасних методів навчання, в тому числі і в такій фундаментальній науці, як хімія. Ще однією вагомою причиною, що спонукає активізувати зусилля, які спрямовані на реформу всієї системи навчання та зміни її педагогічних методик, є низька пізнавальна активність учнів. За допомогою інтерактивних методів навчання на уроках хімії відбувається здійснення організації самостійної та пізнавальної діяльності учнів, а також розвиток їх творчої особистості. Оскільки, школа має бути тим середовищем, де дитині буде легко вчитися, сприймати інформацію та реалізовувати себе.

Проблема інтерактивних технологій в закладах загальної середньої освіти висвітлена у працях видатних сучасних українських та зарубіжних вчених, таких як: О. І. Пометун, Л. В. Пироженко, М. В. Вересова, М. В. Кларина, С. В. Решнова, В. Д. Шарко, В. І. Шулдика, О. Г. Ярошенко та інших. [5] Їх дослідження показують, що інтерактивне навчання дає можливість збільшити ефективність засвоєння навчального матеріалу, оскільки має вплив на свідомість та почуття учня.

Мета статті полягає в дослідженні проблеми використання інтерактивних методів навчання на уроках хімії в закладах загальної середньої освіти.

Навчання потребує тривалої концентрації уваги дитини, що спричинює розумову напруженість та її власну активність у процесі навчання. Недостатньо лише пояснити, розповісти чи продемонструвати навчальний матеріал. Досягнути реальних результатів можна тільки пробудивши інтерес учнів до предмету, використовуючи інтерактивні методи навчання.

Поняття «інтерактивний» в перекладі з англійської мови: *interactive* – той який взаємодіє, впливає один на одного.

Інтерактивне навчання реалізується через відповідні методи. Інтерактивні методи – це посилена педагогічна взаємодія, взаємовплив учасників педагогічного процесу через призму власної індивідуальності, особистого досвіду життєдіяльності. [4]

В сучасній освіті практично кожен вчитель хімії використовує інтерактивні методи навчання. Це пов'язано зі становленням нового стилю мислення вчителів, які орієнтуються на дієве вирішення освітньо-виховних завдань за умови невеликої кількості предметних годин з хімії, а також підвищення самостійної та творчої діяльності учнів.

Суть використання інтерактивних методів навчання полягає в тому, що уроки повинні ґрунтуватися на постійній активній взаємодії всіх учасників навчального процесу, занурення їх в реальну атмосферу ділового співробітництва (вчитель – учень, учень – учень) для вирішення різноманітних проблемних питань, моделювання життєвих ситуацій та використання рольових ігор. Але всі учасники навчального процесу мають бути рівними, тому на таких уроках виключається домінування одного учасника над іншим. Воно сприяє формуванню вмінь та навичок, а такою формує демократичні якості учня в учнівському колективі. [3].

Курс хімії має бути направлений на розвиток здібностей учнів до дослідження, формування вмінь здійснювати спостереження, виконувати експериментальні завдання, вирішувати прикладні завдання та розвиток творчих здібностей. Розвиток творчої особистості є головною метою при вивченні хімії. Але в зв'язку з гуманізацією освіти в сучасному суспільстві, інтерес до вивчення хімії знизився. Тому вчителям необхідно використовувати такі методи навчання, які б сприяли підвищенню мотивації учнів до

вивчення дисциплін природничого циклу.

Застосування інтерактивних методів висуває певні вимоги до структури уроку. Тому такі заняття складаються з наступних елементів: мотивація; оголошення теми та очікуваних результатів; подання інформації; інтерактивна вправа; підбиття підсумків.

Інтерактивні методи можна використовувати на уроках засвоєння знань та уроках застосування знань, умінь і навичок, відразу ж після викладу вчителем нового матеріалу, замість опитування або ж бути частиною узагальнюючого уроку.

На уроках хімії можна використовувати такі інтерактивні методи, як: мікрофон, мозковий штурм, метод-прес, метод групового дослідження, розв'язання ситуаційних задач, метод пошуку аналогій та ін. [1-3]

Наприклад, метод «Мікрофон» застосовують на етапі актуалізації опорних знань учнів або на етапі закріплення вивченого матеріалу. 9 клас. Тема «Насичені вуглеводні». Запитання: Алкани хімічно активні речовини чи ні? Відповідь обґрунтуйте. Передаючи «символічний мікрофон», учні обґрунтовують власну думку. [6]

Ці методи використовують задля створення на уроці такої ситуації, яка дає можливість учням працювати разом, створювати атмосферу співпраці та творчої взаємодії в навчанні задля кращого сприйняття, засвоєння матеріалу та вільного висловлення своїх думок та вражень.

Таким чином, інтерактивні методи навчання створюють позитивний ефект на уроках хімії, оскільки вони дають можливість учням працювати в парах, мікрогрупах, вивчати матеріал шляхом спостережень, хімічних дослідів, опрацьовувати інформацію, дискутуючи та обговорюючи думки всіх учасників навчального процесу. Але при цьому побудувати весь навчальний процес тільки на інтерактивних методах неможливо, вони є органічним і суттєвим доповненням класичних методів.

За допомогою поєднання інтерактивного навчання з традиційним створюється сприятлива для співробітництва, розуміння та доброзичливості атмосфера в класі, яка підвищить інтерес учнів до предмета та спонукатиме їх здобувати і опрацьовувати знання самостійно.

1. Дьякова Л. І. Використання комп'ютерних технологій на уроках хімії. / Л. І. Дьякова. Харків: Хімія: наук.-метод. журн., 2007. С. 2-12. (24).
2. Застосування інтерактивних технологій у викладанні хімії: навч. посіб. / Уклад. К. М. Задорожний. Харків: Основа, 2009. - 140 с. (Бібліотека журналу «Хімія»; вип. 10(82)).
3. Мельниченко Л. І. Використання інтерактивних технологій на уроках хімії / Л. І. Мельниченко. Харків: Хімія: наук.-метод. журн., 2010. С. 5-12: табл., схеми. (5).
4. Пометун О. І. Інтерактивні методика та система навчання. Київ: Шкільний світ, 2007. – 112 с.
5. Пометун О., Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Київ, 2011. – 135 с.
6. Шарко В. Д. Сучасний урок: посібник для вчителів і студентів. Київ, 2006р. - 98с.